

H A N D V E S T
van de
V E R E N I G D E N A T I E S
en
S T A T U U T
van het
I N T E R N A T I O N A L E
G E R E C H T S H O F

Uitgegeven door
DE VERENIGDE NATIES,
DEPARTEMENT VAN VOORLICHTING
New York, N. Y.
1953

HANDVEST VAN DE VERENIGDE NATIES

WIJ, DE VOLKEN VAN DE VERENIGDE NATIES, VASTBESLOTEN

komende geslachten te beveiligen tegen de oorlogsgesel, die tweemaal gedurende ons leven onuitsprekelijk leed over de mensheid heeft gebracht, en

opnieuw het vertrouwen in de grondrechten van de mens, in de waardigheid en waarde van de menselijke persoon, in de gelijke rechten van mannen en vrouwen, alsmede van grote en kleine volken te bevestigen, en

voorwaarden te scheppen, waaronder gerechtigheid en eerbied voor de verplichtingen, die uit verdragen en andere bronnen van internationaal recht voortvloeien, gehandhaafd kunnen worden, en

sociale vooruitgang en betere levensstandaarden in grotere vrijheid te bevorderen,

N TE DIEN EINDE

verdraagzaamheid te betrachten en te zamen in vrede met elkander als goede naburen te leven, en

onze krachten te verenigen om internationale vrede en veiligheid te handhaven, en door de aanvaarding van beginselen en de instelling van methodes te verzekeren, dat wapengeweld niet zal worden gebruikt behalve in het algemeen belang, en ter bevordering van de economische en sociale vooruitgang van alle volken een internationaal apparaat te gebruiken.

*HEBBEN BESLOTEN ONZE POGINGEN
TE VERENIGEN OM DEZE DOELEINDEN
TE BEREIKEN*

Dienovereenkomstig hebben onze onderscheidene Regeringen, door middel van vertegenwoordigers, bijeen in de stad San Francisco, die hun in goede orde bevonden volmachten hebben overgelegd, ingestemd met dit Handvest van de Verenigde Naties, en zij richten hierbij een internationale Organisatie op, die de naam zal dragen van de Verenigde Naties.

Hoofdstuk I

DOELEINDEN EN BEGINSELEN

Artikel 1

De doeleinden van de Verenigde Naties zijn:

1. Internationale vrede en veiligheid te handhaven en te dien einde doeltreffende gemeenschappelijke maatregelen te nemen tot het voorkomen en wegnemen van vredesbedreigingen, en tot het onderdrukken van aanvalsdaden of andere inbreuken op de vrede, en door vreedzame middelen en in overeenstemming met de beginselen van gerechtigheid en internationaal recht, regeling of beslechting van internationale geschillen of toestanden, die tot inbreuk op de vrede zouden kunnen leiden, tot stand te brengen;

2. Tussen de volken vriendschappelijke betrekkingen tot ontwikkeling te brengen gegrond op eerbied voor het beginsel van gelijke rechten en zelfbeschikking der volken, en andere passende maatregelen te nemen om de algemene vrede te versterken;

3. Internationale samenwerking te verwezenlijken bij het oplossen van internationale vraagstukken van economische, sociale, culturele of humanitaire aard en bij het bevorderen en aanmoedigen van eerbied voor de rechten van de mens en voor de grondvrijheden voor allen

zonder onderscheid naar ras, geslacht, taal of godsdienst, en

4. Een centrum te zijn om de pogingen der volken tot het bereiken van deze gemeenschappelijke doeleinden met elkaar in overeenstemming te brengen.

Artikel 2

De Organisatie en haar Leden zullen, bij het streven naar de in artikel 1 vastgestelde Doeleinden, handelen overeenkomstig de volgende beginselen:

1. De Organisatie is gegrond op het beginsel van de soevereine gelijkheid van al haar Leden.

2. Alle Leden zullen, ten einde aan alle onder hen de rechten en voordelen, welke uit het Lidmaatschap voortvloeien, te verzekeren, te goeder trouw de door hen overeenkomstig het Handvest aanvaarde verplichtingen nakomen.

3. Alle Leden zullen hun internationale geschillen langs vreedzame weg op zodanige wijze beslechten, dat internationale vrede en veiligheid niet in gevaar worden gebracht.

4. Alle Leden zullen in hun internationale betrekkingen zich onthouden van bedreiging met of gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van enige Staat, of op enige andere wijze, die onver-

enigbaar is met de Doeleinden van de Verenigde Naties.

5. Alle Leden zullen de Verenigde Naties iedere bijstand verlenen bij elk optreden, waartoe de Organisatie overeenkomstig dit Handvest overgaat, en zij zullen zich onthouden van het verlenen van bijstand aan enige Staat, waartegen de Verenigde Naties een preventieve of dwangactie ondernemen.

6. De Organisatie zal er voor zorg dragen, dat Staten, die niet Lid zijn van de Verenigde Naties, overeenkomstig deze beginselen handelen voorzover als noodzakelijk zal zijn voor de handhaving van internationale vrede en veiligheid.

7. Niets in dit Handvest zal de Verenigde Naties het recht geven tussenbeide te komen in zaken, die in wezen binnen de uitsluitende bevoegdheid van enige Staat vallen, of zal van de Leden eisen zodanige zaken aan beslechting krachtens dit Handvest te onderwerpen; maar dit beginsel zal geen inbreuk maken op de toepassing van dwangmaatregelen krachtens Hoofdstuk VII.

Hoofdstuk II

LIDMAATSCHAP

Artikel 3

De oorspronkelijke Leden van de Verenigde

Naties zullen zijn de Staten, die, deelgenomen hebbende aan de Conferentie der Verenigde Naties nopens Internationale Organisatie te San Francisco, of eerder de Verklaring der Verenigde Naties van 1 Januari 1942 ondertekend hebbende, dit Handvest ondertekenen en het overeenkomstig artikel 110 bekrachtigen.

Artikel 4

1. Het Lidmaatschap van de Verenigde Naties staat open voor alle andere vredelievende Staten, die de in dit Handvest vervatte verplichtingen aanvaarden, en die, naar het oordeel der Organisatie, in staat en bereid zijn, deze verplichtingen na te komen.

2. De toelating van enige zodanige Staat tot het Lidmaatschap van de Verenigde Naties zal geschieden door een besluit van de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad.

Artikel 5

Een Lid van de Verenigde Naties, waartegen door de Veiligheidsraad een preventieve of dwangactie is ondernomen, kan door de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad geschorst worden in de uitoefening van de rechten en voorrechten van het Lidmaatschap. De uitoefening van deze rechten en voorrechten kan door de Veiligheidsraad worden hersteld.

Artikel 6

Een Lid van de Verenigde Naties, dat de in dit Handvest vervatte beginselen bij voortduring heeft geschonden, kan door de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad uit de Organisatie worden uitgestoten.

Hoofdstuk III

ORGANEN

Artikel 7

1. Als de voornaamste organen van de Verenigde Naties worden ingesteld: een Algemene Vergadering, een Veiligheidsraad, een Economische en Sociale Raad, een Trustschapsraad, een Internationaal Gerechtshof en een Secretariaat.

2. Zodanige hulporganen als nodig geoordeeld zullen worden kunnen overeenkomstig dit Handvest worden ingesteld.

Artikel 8

De Verenigde Naties zullen geen beperkingen stellen aan de verkiesbaarheid van mannen en vrouwen voor het deelnemen in enige hoedanigheid en onder voorwaarden van gelijkheid in de voornaamste en hulporganen van de Verenigde Naties.

Hoofdstuk IV

DE ALGEMENE VERGADERING

Samenstelling

Artikel 9

1. De Algemene Vergadering zal bestaan uit alle Leden van de Verenigde Naties.
2. Ieder Lid zal niet meer dan vijf vertegenwoordigers in de Algemene Vergadering hebben.

Functies en bevoegdheden

Artikel 10

De Algemene Vergadering kan alle vragen of alle zaken binnen het kader van dit Handvest of die betrekking hebben op de bevoegdheden en functies van enig in dit Handvest voorzien orgaan, bespreken, en, behoudens de bepaling van artikel 12, aanbevelingen doen aan de Leden van de Verenigde Naties of aan de Veiligheidsraad of aan beide omtrent alle zodanige vragen of zaken.

Artikel 11

1. De Algemene Vergadering kan de algemene beginselen van samenwerking bij de handhaving van internationale vrede en veiligheid, met inbegrip van de beginselen, die de ontwapening en de regeling van bewapeningen beheersen, overwegen, en kan met betrekking tot

zodanige beginselen aan de Leden of aan de Veiligheidsraad of aan beide aanbevelingen doen.

2. De Algemene Vergadering kan alle vragen nopens de handhaving van internationale vrede en veiligheid, welke door enig Lid van de Verenigde Naties of door de Veiligheidsraad, of door een Staat die niet Lid is van de Verenigde Naties overeenkomstig artikel 35, lid 2, aan haar worden voorgelegd, bespreken, en, behoudens de bepalingen van artikel 12, met betrekking tot alle zodanige vragen aan de betrokken Staat of de betrokken Staten of aan de Veiligheidsraad of aan beide aanbevelingen doen. Elke zodanige vraag, die optreden vereist, zal door de Algemene Vergadering hetzij vóór of na bespreking naar de Veiligheidsraad worden verwezen.

3. De Algemene Vergadering kan de aandacht van de Veiligheidsraad vragen voor toestanden, die waarschijnlijk de internationale vrede en veiligheid in gevaar zullen brengen.

4. De in dit artikel uiteengezette bevoegdheden van de Algemene Vergadering zullen het algemene kader van artikel 10 niet beperken.

Artikel 12

1. Zolang de Veiligheidsraad met betrekking tot enig geschil of toestand de hem in dit

Handvest opgedragen functies uitoefent, zal de Algemene Vergadering met betrekking tot dat geschil of die toestand geen aanbeveling doen, tenzij de Veiligheidsraad zulks verzoekt.

2. De Secretaris-Generaal zal, met de toestemming van de Veiligheidsraad, de Algemene Vergadering in iedere zitting in kennis stellen met alle zaken nopens de handhaving van internationale vrede en veiligheid, die door de Veiligheidsraad worden behandeld, en zal eveneens de Algemene Vergadering of de Leden van de Verenigde Naties, indien de Algemene Vergadering niet bijeen is, er mede in kennis stellen zodra de Veiligheidsraad de behandeling van zodanige zaken staakt.

Artikel 13

1. De Algemene Vergadering zal studies doen ondernemen en aanbevelingen doen met het oog op:

a. het bevorderen van internationale samenwerking op politiek gebied en het aanmoedigen van de geleidelijke ontwikkeling van het internationale recht en van de codificatie hiervan;

b. het bevorderen van internationale samenwerking op economisch, sociaal, cultureel, opvoedkundig en hygiënisch gebied, en het medewerken aan de verwezenlijking van de rechten van de mens en de grondvrijheden

voor allen zonder onderscheid naar ras, geslacht, taal of godsdienst.

2. De verdere verantwoordelijkheden, functies en bevoegdheden van de Algemene Vergadering met betrekking tot de hierboven in lid 1, sub (b) vermelde zaken, worden uiteengezet in Hoofdstuk IX en X.

Artikel 14

Met inachtneming van de bepalingen van artikel 12 kan de Algemene Vergadering maatregelen aanbevelen voor de vreedzame regeling van iedere toestand, onverschillig waaruit deze voortkomt, waarvan zij het waarschijnlijk acht, dat deze het algemeen welzijn of de vriendschappelijke betrekkingen tussen de volken zal schaden, met inbegrip van toestanden, die voortvloeien uit een schending van de bepalingen van dit Handvest, waarin de Doeleinden en Beginselen van de Verenigde Naties zijn uiteengezet.

Artikel 15

1. De Algemene Vergadering zal jaarlijkse en bijzondere rapporten van de Veiligheidsraad ontvangen en overwegen; deze rapporten zullen een verslag van de maatregelen, waartoe de Veiligheidsraad heeft besloten of welke hij heeft genomen tot handhaving van internationale vrede en veiligheid, bevatten.

2. De Algemene Vergadering zal rapporten van de andere organen van de Verenigde Naties ontvangen en overwegen.

Artikel 16

De Algemene Vergadering zal met betrekking tot het Internationale Trustschapsstelsel zodanige functies vervullen als haar krachtens Hoofdstuk XII en XIII worden opgedragen, met inbegrip van het goedkeuren van de Trustschapsverdragen voor gebieden, die niet als strategisch worden aangewezen.

Artikel 17

1. De Algemene Vergadering zal de begroting van de Organisatie overwegen en goedkeuren.

2. De uitgaven van de Organisatie zullen door de Leden worden gedragen in de verhouding, vastgesteld door de Algemene Vergadering.

3. De Algemene Vergadering zal alle financiële en budgetaire regelingen met de in artikel 57 bedoelde gespecialiseerde organisaties overwegen en goedkeuren en zal de administratieve begrotingen van zodanige gespecialiseerde organisaties onderzoeken, ten einde aan de betrokken organisaties aanbevelingen te doen.

Artikel 18

1. Ieder Lid van de Algemene Vergadering zal één stem hebben.

2. Besluiten van de Algemene Vergadering over belangrijke vragen zullen worden genomen met een meerderheid van tweederden van de Leden, die aanwezig zijn en aan de stemming deelnemen. Deze vragen zullen omvatten: aanbevelingen met betrekking tot de handhaving van internationale vrede en veiligheid, de verkiezing van de leden van de Economische en Sociale Raad, de verkiezing van leden van de Trustschapsraad overeenkomstig artikel 86, lid 1 sub (c), de toelating van nieuwe Leden tot de Verenigde Naties, de schorsing van de rechten en voorrechten van het Lidmaatschap, de uitstoting van Leden, vragen nopens de werking van het Trustschapsstelsel en budgetaire vragen.

3. Besluiten over andere vragen, met inbegrip van het aanwijzen van andere categorieën van vragen, die met een meerderheid van tweederden zullen worden beslist, zullen worden genomen met een meerderheid van de Leden, die aanwezig zijn en aan de stemming deelnemen.

Artikel 19

Een Lid van de Verenigde Naties, dat achter-

stallig is in de betaling van zijn financiële bijdragen aan de Organisatie, zal geen stem hebben in de Algemene Vergadering, indien het achterstallige bedrag gelijk is aan of meer bedraagt dan het bedrag van de bijdragen die over de twee volle voorafgaande jaren verschuldigd waren. De Algemene Vergadering kan desniettemin een zodanig Lid toestaan te stemmen, indien zij overtuigd is, dat de nalatigheid in de betaling te wijten is aan omstandigheden buiten de macht van het Lid.

Procedure

Artikel 20

De Algemene Vergadering zal bijeenkomen in gewone jaarlijkse zittingen en in zodanige bijzondere zittingen als de omstandigheden zullen vereisen. Bijzondere zittingen zullen door de Secretaris-Generaal worden bijeengeroepen op verzoek van de Veiligheidsraad of van een meerderheid van de Leden van de Verenigde Naties.

Artikel 21

De Algemene Vergadering zal haar eigen huishoudelijk reglement vaststellen. Zij zal voor iedere zitting haar Voorzitter verkiezen.

Artikel 22

De Algemene Vergadering kan zodanige hulporganen instellen als zij noodzakelijk oordeelt voor de uitoefening van haar functies.

Hoofdstuk V

DE VEILIGHEIDSRAAD

Samenstelling

Artikel 23

1. De Veiligheidsraad zal bestaan uit elf Leden van de Verenigde Naties. De Chinese Republiek, Frankrijk, de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Verenigde Staten van Amerika zullen permanente leden van de Veiligheidsraad zijn. De Algemene Vergadering zal zes andere Leden van de Verenigde Naties verkiezen als niet-permanente leden van de Veiligheidsraad, waarbij in de eerste plaats in het bijzonder rekening zal worden gehouden met de bijdrage van Leden van de Verenigde Naties tot de handhaving van internationale vrede en veiligheid alsmede tot de andere doeleinden van de Organisatie, en eveneens met een rechtvaardige aardrijkskundige verdeling.

2. De niet-permanente leden van de Veiligheidsraad zullen verkozen worden voor een termijn van twee jaar. Bij de eerste verkiezing van de niet-permanente leden zullen er echter drie verkozen worden voor een termijn van één jaar. Een aftredend lid zal niet onmiddellijk herkozen kunnen worden.

3. Ieder lid van de Veiligheidsraad zal één vertegenwoordiger hebben.

Functies en bevoegdheden

Artikel 24

1. Ten einde een snel en doeltreffend optreden van de Verenigde Naties te verzekeren, dragen de leden de Veiligheidsraad de primaire verantwoordelijkheid op voor de handhaving van internationale vrede en veiligheid, en stemmen zij erin toe, dat de Veiligheidsraad bij het vervullen van zijn taak krachtens deze verantwoordelijkheid namens hen handelt.

2. Bij het vervullen van deze taak zal de Veiligheidsraad handelen overeenkomstig de Doeleinden en Beginselen van de Verenigde Naties. De bijzondere bevoegdheden, die aan de Veiligheidsraad voor de vervulling van deze taak zijn verleend, worden neergelegd in Hoofdstuk VI, VII, VIII en XII.

3. De Veiligheidsraad zal jaarlijkse, en zo nodig bijzondere rapporten aan de Algemene Vergadering ter overweging voorleggen.

Artikel 25

De Leden van de Verenigde Naties komen overeen, de besluiten van de Veiligheidsraad overeenkomstig dit Handvest te aanvaarden en uit te voeren.

Artikel 26

Ten einde de vestiging en handhaving van internationale vrede en veiligheid met zo gering mogelijke verspilling aan de bewapeningen van wat de wereld aan mensen en materiaal oplevert te bevorderen, zal de Veiligheidsraad verantwoordelijk zijn voor het ontwerpen, met de bijstand van het in artikel 47 bedoelde Generale Staf Comité, van plannen, die aan de Leden van de Verenigde Naties zullen worden voorgelegd met het oog op het in het leven roepen van een stelsel voor de regeling van bewapeningen.

Stemmen

Artikel 27

1. Ieder lid van de Veiligheidsraad zal één stem hebben.

2. Besluiten van de Veiligheidsraad over zaken van procedure zullen geacht worden aangenomen te zijn, indien zeven leden vóór stemmen.

3. Besluiten van de Veiligheidsraad over alle andere zaken zullen geacht worden aangenomen te zijn, indien zeven leden, waaronder zich moeten bevinden de permanente leden, vóór stemmen, met dien verstande, dat bij besluiten ingevolge Hoofdstuk VI en artikel 52, lid 3, een partij bij een geschil zich van stemming moet onthouden.

Artikel 28

1. De Veiligheidsraad zal zodanig worden georganiseerd, dat hij voortdurend zal kunnen functioneren. Ieder lid van de Veiligheidsraad zal met het oog hierop te allen tijde daar waar de zetel van de Organisatie is vertegenwoordigd zijn.

2. De Veiligheidsraad zal periodieke bijeenkomsten houden, waar ieder van zijn leden, indien het zulks verlangt, vertegenwoordigd kan zijn door een lid van de regering of door een ander in het bijzonder daartoe aangewezen vertegenwoordiger.

3. De Veiligheidsraad kan bijeenkomsten houden op zodanige andere plaatsen dan de zetel van de Organisatie, als naar zijn oordeel het meest zijn werkzaamheden zal vergemakkelijken.

Artikel 29

De Veiligheidsraad kan zodanige hulporganen instellen als hij noodzakelijk oordeelt voor de uitoefening van zijn functies.

Artikel 30

De Veiligheidsraad zal zijn eigen huishoudelijk reglement vaststellen, met inbegrip van de wijze van verkiezing van zijn Voorzitter.

Artikel 31

Ieder Lid van de Verenigde Naties, dat niet lid is van de Veiligheidsraad, kan zonder stem deelnemen aan de bespreking van iedere vraag, die voor de Veiligheidsraad wordt gebracht, telkens wanneer deze laatste van oordeel is, dat de belangen van dat Lid in het bijzonder daarbij betrokken zijn.

Artikel 32

Ieder Lid van de Verenigde Naties, dat niet lid is van de Veiligheidsraad, of iedere Staat, die niet Lid is van de Verenigde Naties, zal, indien hij partij is bij een geschil, dat door de Veiligheidsraad wordt overwogen, uitgenodigd worden zonder stem deel te nemen aan de bespreking nopens het geschil. De Veiligheidsraad zal zodanige voorwaarden vaststellen als hij billijk oordeelt voor de deelneming van een Staat, die niet Lid is van de Verenigde Naties.

Hoofdstuk VI

VREEDZAME BESLECHTING VAN GESCHILLEN

Artikel 33

1. De partijen bij een geschil, waarvan het voortduren waarschijnlijk de handhaving van internationale vrede en veiligheid in gevaar zal brengen, zullen allereerst streven naar een oplossing door onderhandeling, onderzoek, bemiddeling, conciliatie, arbitrage, gerechtelijke beslissing, het inroepen van regionale organen of regelingen, of andere vreedzame middelen naar haar eigen keuze.

2. De Veiligheidsraad zal, wanneer hij dit noodzakelijk oordeelt, een beroep doen op de partijen om haar geschil met zodanige middelen te beslechten.

Artikel 34

De Veiligheidsraad kan ieder geschil of iedere toestand, die tot internationale wrijving zou kunnen leiden of tot een geschil aanleiding zou kunnen geven, onderzoeken, ten einde vast te stellen, of het voortduren van het geschil of van de toestand waarschijnlijk de handhaving van internationale vrede en veiligheid in gevaar zal brengen.

Artikel 35

1. Ieder Lid van de Verenigde Naties kan ieder geschil of iedere toestand, als bedoeld in artikel 34, onder de aandacht brengen van de Veiligheidsraad of van de Algemene Vergadering.

2. Een Staat, die niet Lid is van de Verenigde Naties, kan ieder geschil, waarbij hij partij is, onder de aandacht van de Veiligheidsraad of van de Algemene Vergadering brengen, indien hij bij voorbaat met het oog op het geschil, de verplichtingen tot vreedzame beslechting, zoals in dit Handvest neergelegd, aanvaardt.

3. Het optreden van de Algemene Vergadering met betrekking tot zaken, die krachtens dit artikel onder haar aandacht worden gebracht, zal onderworpen zijn aan de bepalingen van de artikelen 11 en 12.

Artikel 36

1. De Veiligheidsraad kan, in ieder stadium van een geschil als bedoeld in artikel 33 of van een toestand van gelijke aard, passende procedures of methodes voor de regeling ervan aanbevelen.

2. De Veiligheidsraad moet rekening houden met alle procedures ter beslechting van het geschil, die reeds door de partijen zijn aanvaard.

3. Bij het doen van aanbevelingen krachtens dit artikel moet de Veiligheidsraad ook in aanmerking nemen, dat rechtsgeschillen als algemene regel door de partijen aan het Internationale Gerechtshof moeten worden onderworpen overeenkomstig de bepalingen van het Statuut van het Hof.

Artikel 37

1. Mochten de partijen bij een geschil, als bedoeld in artikel 33, er niet in slagen het te beslechten met de in dat artikel aangeduide middelen, dan moeten zij het aan de Veiligheidsraad voorleggen.

2. Indien de Veiligheidsraad van oordeel is, dat de voortduring van het geschil in feite waarschijnlijk de handhaving van internationale vrede en veiligheid in gevaar zal brengen, moet hij beslissen, hetzij om op te treden krachtens artikel 36, hetzij om zodanige voorwaarden tot beslechting aan te bevelen als hij passend zal oordelen.

Artikel 38

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 33 tot 37 kan de Veiligheidsraad, indien alle partijen bij enig geschil zulks verzoeken, aanbevelingen doen aan de partijen met het oog op een vreedzame beslechting van het geschil.

Hoofdstuk VII
OPTREDEN MET BETREKKING TOT
BEDREIGINGEN VAN DE VREDE,
INBREUKEN OP DE VREDE EN
AANVALSDADEN

Artikel 39

De Veiligheidsraad moet het bestaan van een bedreiging van de vrede, een inbreuk op de vrede of een aanvalsdad vaststellen en moet aanbevelingen doen of beslissen, welke maatregelen overeenkomstig de artikelen 41 en 42 moeten worden genomen om de internationale vrede en veiligheid te handhaven of te herstellen.

Artikel 40

Ten einde te voorkomen, dat de toestand ernstiger wordt, kan de Veiligheidsraad, alvorens de aanbevelingen te doen of te besluiten tot de maatregelen, als bedoeld in artikel 39, een beroep doen op de betrokken partijen om zich te gedragen overeenkomstig zodanige voorlopige maatregelen als hij noodzakelijk of wenselijk oordeelt. Zodanige voorlopige maatregelen zullen geen afbreuk doen aan de rechten, de eisen of de positie van de betrokken partijen. De Veiligheidsraad zal rekening houden met het zich niet gedragen overeenkomstig zodanige voorlopige maatregelen.

Artikel 41

De Veiligheidsraad kan beslissen, welke maatregelen, die niet het gebruik van wapengeweld inhouden, genomen zullen moeten worden om zijn beslissingen te doen uitvoeren, en kan een beroep doen op de Leden van de Verenigde Naties om zodanige maatregelen toe te passen. Deze kunnen omvatten het algehele of gedeeltelijke afbreken van de economische betrekkingen en van spoor-, zee-, lucht-, post-, telegraaf- en radio-verbindingen en andere middelen van verkeer, alsmede het afbreken van diplomatieke betrekkingen.

Artikel 42

Mocht de Veiligheidsraad van oordeel zijn, dat maatregelen, als bedoeld in artikel 41 ondoelmatig zouden zijn of dat gebleken is, dat zij ondoelmatig zijn, dan kan hij optreden met zodanige lucht-, zee- of landstrijdkrachten, als noodzakelijk zal zijn om internationale vrede en veiligheid te handhaven of te herstellen. Zodanig optreden kan omvatten demonstraties, blokkade, en andere operaties met lucht-, zee- of landstrijdkrachten van Leden van de Verenigde Naties.

Artikel 43

1. Ten einde bij te dragen tot de handhaving van internationale vrede en veiligheid, verbinden alle Leden van de Verenigde Naties

zich, ter beschikking van de Veiligheidsraad te stellen, op diens uitnodiging en overeenkomstig een bijzondere overeenkomst of bijzondere overeenkomsten, gewapende strijdkrachten, bijstand en faciliteiten, met inbegrip van rechten van doortocht, welke noodzakelijk zijn voor het handhaven van internationale vrede en veiligheid.

2. Zodanige overeenkomst of overeenkomsten moeten de getalsterkte en de aard van de strijdkrachten, de graad van haar geoefendheid en haar algemene standplaatsen, alsmede de aard van de faciliteiten en de bijstand, die verleend zullen worden, vaststellen.

3. Over de overeenkomst of de overeenkomsten moet zo spoedig mogelijk onderhandeld worden op initiatief van de Veiligheidsraad. Zij moeten gesloten worden tussen de Veiligheidsraad en Leden of tussen de Veiligheidsraad en groepen van Leden en zullen onderworpen zijn aan bekrachtiging door de Staten, die deze ondertekend hebben, overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke procedures.

Artikel 44

Wanneer de Veiligheidsraad besloten heeft geweld te gebruiken, moet hij alvorens op een niet in de Raad vertegenwoordigd Lid een beroep te doen tot het verschaffen van gewapende strijdkrachten ter nakoming van de in artikel 43 aanvaarde verplichtingen, dit Lid uitnodi-

gen om, indien het Lid zulks wenst, deel te nemen aan de besluiten van de Veiligheidsraad nopens het gebruik van contingenten van de gewapende strijdkrachten van dat Lid.

Artikel 45

Ten einde de Verenigde Naties in staat te stellen om dringend nodige militaire maatregelen te nemen, moeten de Leden nationale luchtmacht-contingenten voor een gezamenlijke internationale dwangactie onmiddellijk beschikbaar houden. De sterkte en graad van geoefendheid van deze contingenten en plannen voor hun gezamenlijke actie moeten, binnen de grenzen, die neergelegd zijn in de bijzondere overeenkomst of de bijzondere overeenkomsten, bedoeld in artikel 43, door de Veiligheidsraad met de bijstand van het Generale Staf Comité worden vastgesteld.

Artikel 46

Plannen voor het gebruik van wapengeweld moeten door de Veiligheidsraad met de bijstand van het Generale Staf Comité worden gemaakt.

Artikel 47

1. Een Generale Staf Comité moet worden ingesteld om de Veiligheidsraad te adviseren en bij te staan in alle vragen betreffende de militaire middelen, die de Veiligheidsraad nodig

heeft voor het handhaven van internationale vrede en veiligheid, het gebruik van en de bevelvoering over tot zijn beschikking gestelde strijdkrachten, de regeling van bewapeningen, en mogelijke ontwapening.

2. Het Generale Staf Comité zal bestaan uit de Chefs van de Staven van de permanente leden van de Veiligheidsraad of hun vertegenwoordigers. Ieder Lid van de Verenigde Naties, dat niet permanent in het Comité vertegenwoordigd is, moet door het Comité worden uitgenodigd zich daarin te doen vertegenwoordigen, wanneer de doelmatige uitvoering van de taak van het Comité de deelneming van dat Lid aan zijn werkzaamheden vereist.

3. Het Generale Staf Comité zal, onder toezicht van de Veiligheidsraad, verantwoordelijk zijn voor de strategische leiding van alle gewapende strijdkrachten, die ter beschikking van de Veiligheidsraad zijn gesteld. Vragen betreffende de bevelvoering over zodanige strijdkrachten zullen later worden uitgewerkt.

4. Het Generale Staf Comité kan met machtiging van de Veiligheidsraad en na overleg met de daarvoor in aanmerking komende regionale organen, regionale subcomité's instellen.

Artikel 48

1. Het optreden, nodig om de besluiten van de Veiligheidsraad voor de handhaving van

internationale vrede en veiligheid uit te voeren, zal geschieden door alle Leden van de Verenigde Naties of door enige van hen, zoals de Veiligheidsraad zal bepalen.

2. Zodanige besluiten moeten door de Leden van de Verenigde Naties rechtstreeks en door middel van hun optreden in de daarvoor in aanmerking komende internationale organen, waarvan zij lid zijn, worden uitgevoerd.

Artikel 49

De Leden van de Verenigde Naties moeten bij het uitvoeren van de maatregelen, waartoe de Veiligheidsraad heeft besloten, gezamenlijk elkander onderlinge bijstand verlenen.

Artikel 50

Indien door de Veiligheidsraad preventieve of dwangmaatregelen tegen een Staat worden genomen, zal iedere andere Staat, onverschillig of deze al dan niet Lid is van de Verenigde Naties, die zich geplaast ziet tegenover bijzondere economische vragen, welke uit de tenuitvoerlegging van zodanige maatregelen voortvloeien, het recht hebben, de Veiligheidsraad te raadplegen met betrekking tot een oplossing van deze vragen.

Artikel 51

Niets in dit Handvest zal afbreuk doen aan

het natuurlijke recht tot individuele of collectieve zelfverdediging, indien een gewapende aanval plaats heeft tegen een Lid van de Verenigde Naties, totdat de Veiligheidsraad de maatregelen heeft genomen, die nodig zijn voor het handhaven van internationale vrede en veiligheid. Maatregelen genomen door Leden in de uitoefening van dit recht tot zelfverdediging moeten onmiddellijk ter kennis worden gebracht van de Veiligheidsraad en zullen in generlei opzicht het gezag en de verantwoordelijkheid van de Veiligheidsraad krachtens dit Handvest om te allen tijde zodanig op te treden als hij noodzakelijk oordeelt om internationale vrede en veiligheid te handhaven of te herstellen, aantasten.

Hoofdstuk VIII

R E G I O N A L E R E G E L I N G E N

Artikel 52

1. Niets in dit Handvest sluit het bestaan uit van regionale regelingen of organen ter behandeling van zodanige zaken betreffende de handhaving van internationale vrede en veiligheid als in aanmerking komen voor regionaal optreden, mits zodanige regelingen of organen en hun werkzaamheden in overeenstemming zijn met de Doeleinden en Beginselen van de Verenigde Naties.

2. De Leden van de Verenigde Naties, die zodanige regelingen treffen of zodanige organen oprichten, moeten alle pogingen in het werk stellen om te komen tot vreedzame beslechting van plaatselijke geschillen door middel van zodanige regionale regelingen of door zodanige regionale organen, alvorens deze geschillen aan de Veiligheidsraad voor te leggen.

3. De Veiligheidsraad moet de ontwikkeling van vreedzame beslechting van plaatselijke geschillen door middel van zodanige regionale regelingen of door zodanige regionale organen, hetzij op initiatief van de betrokken Staten, hetzij ingevolge verwijzing door de Veiligheidsraad, aanmoedigen.

4. Dit artikel doet in generlei opzicht afbreuk aan de toepassing van de artikelen 34 en 35.

Artikel 53

1. De Veiligheidsraad moet, indien daartoe aanleiding bestaat, van zodanige regionale regelingen of organen gebruik maken voor dwangactie onder zijn gezag. Maar tot dwangactie zal niet worden overgegaan krachtens regionale regelingen of door regionale organen zonder de machtiging van de Veiligheidsraad, behalve waar het betreft maatregelen genomen tegenover een vijandelijke Staat als omschreven in lid 2 van dit artikel, en voortvloeiende uit arti-

kel 107 of uit regionale regelingen, welke gericht zijn tegen hervatting van een aanvallende politiek van de zijde van een zodanige Staat tot zodanig tijdstip als waarop de Organisatie op verzoek van de betrokken Regeringen belast zal worden met de verantwoordelijkheid voor het voorkomen van verdere aanval door een zodanige Staat.

2. De term „vijandelijke Staat” zoals gebruikt in lid 1 van dit artikel is van toepassing op iedere Staat, die gedurende de Tweede Wereldoorlog een vijand is geweest van enige Staat, die dit Handvest heeft ondertekend.

Artikel 54

De Veiligheidsraad moet te allen tijde volledig op de hoogte worden gehouden van werkzaamheden, die krachtens regionale regelingen of door regionale organen ondernomen zijn, of overwogen worden voor de handhaving van internationale vrede en veiligheid.

Hoofdstuk IX

INTERNATIONALE ECONOMISCHE EN SOCIALE SAMENWERKING

Artikel 55

Met het oog op het scheppen van toestanden van duurzaamheid en welzijn, welke nood-

zakelijk zijn voor vreedzame en vriendschappelijke betrekkingen tussen de volken gegrond op eerbied voor het beginsel van gelijke rechten en zelfbeschikking der volken, zullen de Verenigde Naties bevorderen:

(a) hogere levensstandaarden, arbeid voor allen en voorwaarden van economische en sociale vooruitgang en ontwikkeling;

(b) oplossingen van internationale economische, sociale, hygiënische en aanverwante vraagstukken en internationale culturele en opvoedkundige samenwerking; en

(c) algemene eerbied voor, en inachtneming van de rechten van de mens en van de grondvrijheden voor allen zonder onderscheid naar ras, geslacht, taal of godsdienst.

Artikel 56

Alle Leden verbinden zich gezamenlijk en afzonderlijk in samenwerking met de Organisatie op te treden voor het bereiken van de Doel-einden uiteengezet in artikel 55.

Artikel 57

1. De verschillende gespecialiseerde organisaties, die door een overeenkomst tussen Regeringen zijn ingesteld en die uitgebreide internationale verantwoordelijkheden hebben, zoals omschreven in haar statuten, op economisch, so-

ciaal, cultureel, opvoedkundig, hygiënisch en aanverwant gebied, zullen in verband gebracht worden met de Verenigde Naties overeenkomstig de bepalingen van artikel 63.

2. Zodanige organisaties, die aldus in verband gebracht zijn met de Verenigde Naties, worden in het vervolg gespecialiseerde organisaties genoemd.

Artikel 58

De Organisatie zal aanbevelingen doen voor het coördineren van het beleid en de werkzaamheden van gespecialiseerde organisaties.

Artikel 59

De Organisatie zal, waar daartoe aanleiding bestaat, het initiatief nemen tot onderhandelingen tussen de betrokken Staten voor de oprichting van nieuwe gespecialiseerde organisaties, die vereist worden voor de verwezenlijking van de Doeleinden uiteengezet in artikel 55.

Artikel 60

De verantwoordelijkheid voor het vervullen van de functies van de Organisatie als uiteengezet in dit Hoofdstuk zal berusten bij de Algemene Vergadering en, onder het gezag van de Algemene Vergadering, bij de Economische en Sociale Raad, die voor dit doel de bevoegd-

heden zal hebben, die uiteengezet zijn in Hoofdstuk X.

Hoofdstuk X

DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD

Samenstelling

Artikel 61

1. De Economische en Sociale Raad zal bestaan uit 18 Leden van de Verenigde Naties, verkozen door de Algemene Vergadering.

2. Met inachtneming van de bepalingen van lid 3 zullen zes leden van de Economische en Sociale Raad ieder jaar worden verkozen voor een periode van drie jaar. Een aftredend lid zal onmiddellijk kunnen worden herkozen.

3. Bij de eerste verkiezing zullen 18 leden van de Economische en Sociale Raad worden verkozen; de zittingstermijn van zes leden, die op deze wijze verkozen zijn, zal eindigen na verloop van één jaar, en van de zes andere leden na verloop van twee jaar, overeenkomstig regelingen vastgesteld door de Algemene Vergadering.

4. Ieder lid van de Economische en Sociale Raad zal één vertegenwoordiger hebben.

Functies en bevoegdheden

Artikel 62

1. De Economische en Sociale Raad kan studies en rapporten maken, of het initiatief daartoe nemen, met betrekking tot internationale, economische, sociale, culturele, opvoedkundige, hygiënische en aanverwante zaken en aanbevelingen met betrekking tot alle zodanige zaken doen aan de Algemene Vergadering, de Leden van de Verenigde Naties, en de betrokken gespecialiseerde organisaties.

2. Hij kan aanbevelingen doen met het oog op het bevorderen van eerbied voor en inachtneming van de rechten van de mens en de grondvrijheden voor allen.

3. Hij kan ontwerp-verdragen voorbereiden ter voorlegging aan de Algemene Vergadering, met betrekking tot zaken, die binnen de grenzen van zijn bevoegdheid vallen.

4. Hij kan, overeenkomstig de regelen, voorgeschreven door de Verenigde Naties, internationale conferenties bijeenroepen over zaken, die binnen de grenzen van zijn bevoegdheid vallen.

Artikel 63

1. De Economische en Sociale Raad kan met ieder van de organisaties, bedoeld in artikel 57,

overeenkomsten sluiten, waarbij de voorwaarden, waarop de betrokken organisatie in verband met de Verenigde Naties zal worden gebracht, worden vastgesteld. Zodanige overeenkomsten zullen onderworpen zijn aan de goedkeuring van de Algemene Vergadering.

2. Hij kan de werkzaamheden van de gespecialiseerde organisaties coördineren door overleg met en aanbevelingen aan zodanige organisaties en door aanbevelingen aan de Algemene Vergadering en aan de Leden van de Verenigde Naties.

Artikel 64

1. De Economische en Sociale Raad kan de daartoe in aanmerking komende stappen doen om geregelde rapporten te verkrijgen van de gespecialiseerde organisaties. Hij kan regelingen treffen met de Leden van de Verenigde Naties en met de gespecialiseerde organisaties om rapporten te verkrijgen over de stappen, welke gedaan zijn om gevolg te geven aan zijn eigen aanbevelingen en aan de aanbevelingen, welke over zaken, die vallen binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, gedaan zijn door de Algemene Vergadering.

2. Hij kan zijn opmerkingen over deze rapporten aan de Algemene Vergadering doen toekomen.

Artikel 65

De Economische en Sociale Raad kan inlichtingen verschaffen aan de Veiligheidsraad en zal de Veiligheidsraad op diens verzoek bijstaan.

Artikel 66

1. De Economische en Sociale Raad zal zodanige functies uitoefenen als binnen de grenzen van zijn bevoegdheid vallen in verband met de uitvoering van de aanbevelingen van de Algemene Vergadering.

2. Hij kan, met goedkeuring van de Algemene Vergadering, op verzoek van Leden van de Verenigde Naties en op verzoek van gespecialiseerde organisaties, diensten verrichten.

3. Hij zal zodanige andere functies vervullen als elders in dit Handvest in het bijzonder worden genoemd, of als door de Algemene Vergadering aan hem zullen worden opgedragen.

Stemmen

Artikel 67

1. Ieder lid van de Economische en Sociale Raad zal één stem hebben.

2. Besluiten van de Economische en Sociale Raad zullen worden genomen met een meerder-

heid van de leden, die aanwezig zijn en stemmen.

Procedure

Artikel 68

De Economische en Sociale Raad zal commissies instellen op economisch en sociaal gebied en ter bevordering van de rechten van de mens, alsmede zodanige andere commissies als voor de uitoefening van zijn functies vereist zullen worden.

Artikel 69

De Economische en Sociale Raad zal ieder Lid van de Verenigde Naties uitnodigen zonder stem deel te nemen aan zijn beraadslagingen over een zaak, die van bijzonder belang is voor dat Lid.

Artikel 70

De Economische en Sociale Raad kan regelingen treffen voor het zonder stem deelnemen van vertegenwoordigers van gespecialiseerde organisaties aan zijn beraadslagingen en aan die van de door hem ingestelde commissies, alsmede voor het deelnemen van zijn vertegenwoordigers aan de beraadslagingen van de gespecialiseerde organisaties.

Artikel 71

De Economische en Sociale Raad kan pas-

sende regelingen treffen voor overleg met niet-officiële organisaties, die betrokken zijn bij zaken binnen de grenzen van zijn bevoegdheid. Zodanige regelingen kunnen getroffen worden met internationale organisaties en, waar dit gewenst is, met nationale organisaties na overleg met het betrokken Lid van de Verenigde Naties.

Artikel 72

1. De Economische en Sociale Raad zal zijn eigen huishoudelijk reglement vaststellen, met inbegrip van de wijze van verkiezing van zijn Voorzitter.

2. De Economische en Sociale Raad zal bijeenkomen naarmate daaraan behoefte bestaat, overeenkomstig zijn reglement, dat een bepaling zal inhouden voor het bijeenroepen van een vergadering op verzoek van een meerderheid van zijn leden.

Hoofdstuk XI

VERKLARING BETREFFENDE NIET-ZELFBESTURENDE GEBIEDEN

Artikel 73

Leden van de Verenigde Naties, die verantwoordelijkheden bezitten of aanvaarden voor het beheer van gebieden, wier bevolking nog

niet een volledige mate van zelfbestuur heeft bereikt, erkennen het beginsel, dat de belangen van de inwoners van deze gebieden allesoverheersend zijn, en zij aanvaarden als een heilige opdracht de verplichting, om naar hun beste krachten, binnen het door dit Handvest in het leven geroepen stelsel van internationale vrede en veiligheid, de welvaart van de inwoners van deze gebieden te bevorderen, en te dien einde:

(a) Met de nodige eerbied voor de cultuur van de betrokken volken te zorgen voor hun politieke, economische, sociale en opvoedkundige vooruitgang, hun rechtvaardige behandeling alsmede hun bescherming tegen misbruiken;

(b) Zelfbestuur te ontwikkelen, de politieke aspiraties van de volken behoorlijk in aanmerking te nemen, en hen bij te staan in de geleidelijke ontwikkeling van hun vrije politieke instellingen, overeenkomstig de bijzondere omstandigheden van ieder gebied en zijn volken en hun verschillende stadia van ontwikkeling;

(c) Internationale vrede en veiligheid te bevorderen;

(d) Opbouwende maatregelen tot ontwikkeling te bevorderen, wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen en met elkander samen te werken en wanneer en waar dit gewenst is, met gespecialiseerde internationale lichamen, met het oog op het practisch verwezenlijken van de

sociale, economische en wetenschappelijke doeleinden als in dit artikel uiteengezet; en

(e) Regelmatig aan de Secretaris-Generaal ter voorlichting, met inachtneming van zodanige beperkingen als de veiligheid en grondwettelijke overwegingen zullen vereisen, statistische en andere gegevens van technische aard over te leggen nopens economische, sociale en opvoedkundige toestanden in de gebieden, waarvoor zij respectievelijk verantwoordelijk zijn en welke niet behoren tot die gebieden, waarop Hoofdstuk XII en XIII van toepassing zijn.

Artikel 74

De Leden van de Verenigde Naties komen ook overeen, dat hun politiek met betrekking tot die gebieden, waarop dit Hoofdstuk van toepassing is, niet minder dan de politiek met betrekking tot het moederland, gegrond moet zijn op het algemene beginsel van goede nabuurschap, terwijl daarbij behoorlijk rekening moet worden gehouden met de belangen en het welzijn van de rest van de wereld in sociale, economische en handelszaken.

Hoofdstuk XII

INTERNATIONAAL TRUSTSCHAPSSTELSEL

Artikel 75

De Verenigde Naties zullen onder haar ge-

zag een internationaal Trustschapsstelsel in het leven roepen voor het beheer over en het toezicht op zodanige gebieden als bij latere bijzondere overeenkomsten onder dit gezag zullen worden geplaatst. Deze gebieden zullen in het vervolg worden aangeduid als Trustgebieden.

Artikel 76

De aan het Trustschapsstelsel ten grondslag liggende oogmerken zullen, overeenkomstig de Doeleinden van de Verenigde Naties als neergelegd in artikel 1 van dit Handvest, zijn:

(a) Internationale vrede en veiligheid te bevorderen;

(b) De politieke, economische, sociale en opvoedkundige vooruitgang van de inwoners van de Trustgebieden te bevorderen, alsmede hun geleidelijke ontwikkeling tot zelfbestuur of onafhankelijkheid, rekening houdende met de bijzondere omstandigheden van ieder gebied en de bevolking daarvan en de vrijelijk uitgedrukte wensen van het betrokken volk, en met inachtneming van de bepalingen van iedere Trustschapsovereenkomst;

(c) Eerbied aan te moedigen voor de rechten van de mens en voor de grondvrijheden voor allen zonder onderscheid naar ras, geslacht, taal of godsdienst, en voorts aan te moedigen de erkenning van de onderlinge afhankelijkheid van de volken der wereld; en

(d) Voor alle Leden van de Verenigde Naties en hun onderdanen een gelijke behandeling in sociale, economische en handelszaken te verzekeren, en eveneens een gelijke behandeling voor bedoelde onderdanen bij de rechtsbedeling, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan het bereiken van de bovengenoemde doeleinden en met inachtneming van de bepalingen van artikel 80.

Artikel 77

1. Het Trustschapsstelsel zal van toepassing zijn op zodanige gebieden behorende tot de volgende categorieën als door middel van Trustschapsovereenkomsten onder dit stelsel worden geplaatst:

(a) gebieden, welke nu onder mandaat staan;

(b) gebieden, welke als gevolg van de Tweede Wereldoorlog van vijandelijke Staten zullen worden losgemaakt, en

(c) gebieden, welke door de Staten, die verantwoordelijk zijn voor hun beheer, vrijwillig onder dit stelsel worden geplaatst.

2. Later zal moeten worden overeengekomen, welke gebieden, behorende tot de voorafgaande categorieën onder het Trustschapsstelsel zullen worden geplaatst en op welke voorwaarden.

Artikel 78

Het Trustschapsstelsel zal niet van toepassing

zijn op gebieden, die Lid zijn geworden van de Verenigde Naties; de betrekkingen tussen de Leden onderling zullen gegrond zijn op de eerbied voor het beginsel van soevereine gelijkheid.

Artikel 79

Nopens de Trustschapsbepalingen voor ieder gebied, dat onder het Trustschapsstelsel zal worden geplaatst, alsmede iedere wijziging of amendering hiervan, zal overeenstemming moeten worden bereikt tussen de rechtstreeks hierbij betrokken Staten met inbegrip van de Mandataris, indien het gebieden betreft, die onder mandaat staan van een Lid van de Verenigde Naties; zij zullen worden goedgekeurd op de wijze, als bepaald in de artikelen 83 en 85.

Artikel 80

Tenzij anders wordt overeengekomen in bijzondere Trustschapsovereenkomsten, die krachtens de artikelen 77, 79 en 81 zullen worden gesloten, en waarbij ieder afzonderlijk gebied onder het Trustschapsstelsel wordt geplaatst, en tot het tijdstip, waarop zodanige overeenkomsten gesloten zullen zijn, zal niets in dit Handvest mogen worden uitgelegd als in enig opzicht wijziging te brengen in de rechten, welke ook van enige Staat of van enig volk of in de bepalingen van bestaande internationale akten,

waarbij Leden van de Verenigde Naties onderscheidenlijk partij zijn.

2. Lid 1 van dit artikel zal niet mogen worden uitgelegd als aanleiding te geven tot vertraging of uitstel in het onderhandelen en het sluiten van overeenkomsten over het plaatsen van mandaat- en andere gebieden onder het Trustschapsstelsel, als voorzien in artikel 77.

Artikel 81

De Trustschapsovereenkomst zal in ieder bijzonder geval de bepalingen inhouden, waaronder het Trustgebied zal worden beheerd en het gezag aanwijzen, dat het beheer van het Trustgebied zal uitoefenen. Zodanig gezag, in het vervolg genoemd het beherend gezag, kan zijn één Staat of meer Staten of de Organisatie zelve.

Artikel 82

In iedere Trustschapsovereenkomst kunnen een strategische zone of zones worden aangewezen, welke het Trustgebied, waarop de overeenkomst van toepassing is, gedeeltelijk of in zijn geheel kunnen omvatten, onverminderd een bijzondere overeenkomst of bijzondere overeenkomsten, als bedoeld in artikel 43.

Artikel 83

1. Alle functies van de Verenigde Naties betreffende strategische zones, met inbegrip

van de goedkeuring van de bepalingen der Trustschapsovereenkomsten, alsmede van de wijziging of amendering hiervan, zullen door de Veiligheidsraad worden uitgeoefend.

2. De aan het stelsel ten grondslag liggende oogmerken, als uiteengezet in artikel 76, zullen van toepassing zijn op de bevolking van iedere strategische zone.

3. De Veiligheidsraad zal, met inachtneming van de bepalingen van de Trustschapsovereenkomsten en onverminderd veiligheidsoverwegingen, gebruik maken van de bijstand van de Trustschapsraad om uitvoering te geven aan die functies van de Verenigde Naties onder het Trustschapsstelsel, die betrekking hebben op politieke, economische, sociale en opvoedkundige zaken in de strategische zones.

Artikel 84

Het zal de taak zijn van het beherend gezag ervoor zorg te dragen, dat het Trustgebied zijn aandeel zal bijdragen tot de handhaving van internationale vrede en veiligheid. Te dien einde kan het beherend gezag gebruik maken van vrijwillige strijdkrachten, faciliteiten en bijstand van het Trustgebied bij het nakomen van de verplichtingen tegenover de Veiligheidsraad, die het beherend gezag in dit opzicht heeft aanvaard, evenals voor de plaatselijke verdedi-

ging en de handhaving van recht en orde in het Trustgebied.

Artikel 85

1. De functies van de Verenigde Naties met betrekking tot Trustschapsovereenkomsten voor alle gebieden, die niet als strategische zone zijn aangewezen, met inbegrip van de goedkeuring van de bepalingen der Trustschapsovereenkomsten, alsmede van de wijziging of amendering hiervan, zullen door de Algemene Vergadering worden uitgeoefend.

2. De Trustschapsraad, die onder het gezag van de Algemene Vergadering werkt, zal de Algemene Vergadering bijstaan in de uitoefening van deze functies.

Hoofdstuk XIII

DE TRUSTSCHAPSRAAD

Samenstelling

Artikel 86

1. De Trustschapsraad zal bestaan uit de volgende Leden van de Verenigde Naties:

(a) de Leden, die Trustgebieden beheren;

(b) diegene van de in artikel 23 met name genoemde Leden, die geen Trustgebieden beheren, en

(c) zoveel andere Leden, die voor een periode van drie jaar door de Algemene Vergadering worden verkozen, als nodig zal zijn om te verzekeren, dat het gehele aantal leden van de Trustschapsraad gelijkelijk verdeeld zal zijn tussen die Leden van de Verenigde Naties, die Trustgebieden beheren, en die Leden, die dit niet doen.

2. Ieder lid van de Trustschapsraad zal een daartoe bijzonder bevoegd persoon aanwijzen om het lid hierin te vertegenwoordigen.

Functies en bevoegdheden

Artikel 87

De Algemene Vergadering en, onder haar gezag, de Trustschapsraad, kunnen bij de uitoefening van hun functies:

(a) rapporten in overweging nemen, die door het beherend gezag worden overgelegd;

(b) petities in ontvangst nemen en deze onderzoeken in overleg met het beherend gezag;

(c) voorzien in periodieke bezoeken aan de onderscheidene Trustgebieden op tijdstippen, die met het beherend gezag worden overeengekomen, en

(d) deze en andere werkzaamheden verrichten overeenkomstig de bepalingen van de Trustschapsovereenkomsten.

Artikel 88

De Trustschapsraad zal een vragenlijst opstellen nopens de politieke, economische, sociale en opvoedkundige ontwikkeling van de inwoners van ieder Trustgebied, en het beherend gezag voor ieder Trustgebied, dat binnen de bevoegdheid valt van de Algemene Vergadering, zal op de grondslag van een zodanige vragenlijst een jaarrapport aan de Algemene Vergadering overleggen.

Stemmen

Artikel 89

1. Ieder lid van de Trustschapsraad zal één stem hebben.

2. Besluiten van de Trustschapsraad zullen worden genomen met een meerderheid van de leden, die aanwezig zijn en stemmen.

Procedure

Artikel 90

1. De Trustschapsraad zal zijn eigen huishoudelijk reglement vaststellen, met inbegrip van de wijze van verkiezing van zijn voorzitter.

2. De Trustschapsraad zal bijeenkomen, naarmate daaraan behoefte bestaat, overeenkomstig zijn reglement, dat een bepaling zal inhouden voor het bijeenroepen van een vergadering op verzoek van een meerderheid van zijn leden.

Artikel 91

De Trustschapsraad zal, wanneer dit gewenst is, gebruik maken van de bijstand van de Economische en Sociale Raad, alsmede van de gespecialiseerde organisaties met betrekking tot zaken, waarbij deze onderscheidenlijk betrokken zijn.

Hoofdstuk XIV

HET INTERNATIONALE GERECHTSHOF

Artikel 92

Het Internationale Gerechtshof zal het voornaamste rechterlijke orgaan zijn van de Verenigde Naties. Het zal functionneren overeenkomstig het als bijlage toegevoegde Statuut, dat gegrond is op het Statuut van het Permanente Hof van Internationale Justitie en dat een integrerend deel van dit Handvest vormt.

Artikel 93

1. Alle Leden van de Verenigde Naties zijn *ipso facto* partij bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof.

2. Een Staat, die niet Lid is van de Verenigde Naties, kan partij worden bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof op de voorwaarden, die door de Algemene Vergade-

ring op aanbeveling van de Veiligheidsraad voor elk geval zullen worden vastgesteld.

Artikel 94

1. Ieder Lid van de Verenigde Naties verbindt zich, in iedere zaak, waarbij het partij is, zich te gedragen naar de beslissing van het Internationale Gerechtshof.

2. Indien een partij bij een zaak in gebreke blijft de verplichtingen na te komen, welke ingevolge een door het Hof uitgesproken vonnis op haar rusten, kan de andere partij een beroep doen op de Veiligheidsraad, die, indien hij dit nodig oordeelt, aanbevelingen kan doen of kan besluiten tot maatregelen, die genomen moeten worden om het vonnis te doen nakomen.

Artikel 95

Niets in dit Handvest zal de Leden van de Verenigde Naties beletten, de oplossing van hun geschillen krachtens overeenkomsten, die reeds bestaan of die in de toekomst kunnen worden gesloten, aan andere gerechtelijke instanties op te dragen.

Artikel 96

1. De Algemene Vergadering of de Veiligheidsraad kan het Internationale Gerechtshof verzoeken een advies te geven over een rechtsvraag.

2. Andere organen van de Verenigde Naties en gespecialiseerde organisaties, die te eniger tijd daartoe door de Algemene Vergadering zouden worden gemachtigd, kunnen eveneens over rechtsvragen, die rijzen binnen het kader van hun werkzaamheden, aan het Hof adviezen vragen.

Hoofdstuk XV

H E T   S E C R E T A R I A A T

Artikel 97

Het Secretariaat zal omvatten een Secretaris-Generaal en zodanig personeel als de Organisatie zal vereisen. De Secretaris-Generaal zal benoemd worden door de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad. Hij zal de hoogste administratieve ambtenaar van de Organisatie zijn.

Artikel 98

De Secretaris-Generaal zal in die hoedanigheid optreden in alle bijeenkomsten van de Algemene Vergadering, van de Veiligheidsraad, van de Economische en Sociale Raad en van de Trustschapsraad en zal zodanige andere functies vervullen als door deze organen aan hem worden toevertrouwd. De Secretaris-Generaal zal een jaarrapport aan de Algemene Vergadering over het werk van de Organisatie overleggen.

Artikel 99

De Secretaris-Generaal kan elke zaak, die naar zijn mening de handhaving van internationale vrede en veiligheid kan bedreigen, onder de aandacht brengen van de Veiligheidsraad.

Artikel 100

1. Bij de vervulling van hun taak moeten de Secretaris-Generaal en het personeel geen instructies van enige Regering of van enige andere autoriteit buiten de Organisatie vragen of ontvangen. Zij moeten zich onthouden van enig optreden dat een nadelige invloed zou kunnen hebben op hun positie als internationale ambtenaren, die uitsluitend verantwoordelijk zijn aan de Organisatie.

2. Ieder Lid van de Verenigde Naties verbindt zich, het uitsluitend internationale karakter van de verantwoordelijkheden van de Secretaris-Generaal en het personeel te eerbiedigen en niet te trachten invloed op hen uit te oefenen bij de vervulling van hun verantwoordelijkheden.

Artikel 101

1. Het personeel zal door de Secretaris-Generaal worden benoemd krachtens regelen, die door de Algemene Vergadering zullen worden vastgesteld.

2. Daartoe geschikt personeel zal blijvend worden verbonden aan de Economische en Sociale Raad, de Trustschapsraad en, voor zover nodig, aan andere organen van de Verenigde Naties. Dit personeel zal deel uitmaken van het Secretariaat.

3. De allesoverheersende overweging bij het tewerkstellen van het personeel en bij het vaststellen van de dienstvoorwaarden moet zijn, dat het noodzakelijk is de hoogste graad van doeltreffendheid, bekwaamheid en integriteit te verzekeren. Er moet rekening worden gehouden met het belang, dat gelegen is in het aanwerven van personeel op een zo breed mogelijk aardrijkskundige grondslag.

Hoofdstuk XVI

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 102

1. Ieder verdrag en iedere internationale overeenkomst, welke door een Lid van de Verenigde Naties worden gesloten, nadat dit Handvest van kracht zal zijn geworden, moeten zo spoedig mogelijk bij het Secretariaat worden geregistreerd en door het Secretariaat worden gepubliceerd.

2. Een partij bij een zodanig verdrag of internationale overeenkomst, die niet overeen-

komstig de bepalingen van lid 1 van dit artikel is geregistreerd, mag op dit verdrag of overeenkomst geen beroep doen voor enig orgaan van de Verenigde Naties.

Artikel 103

In geval van een conflict tussen de verplichtingen van de Leden der Verenigde Naties krachtens dit Handvest en hun verplichtingen krachtens enige andere internationale overeenkomst zullen hun verplichtingen krachtens dit Handvest de voorrang hebben.

Artikel 104

De Organisatie zal op het gebied van ieder van haar Leden zodanige rechtsbevoegdheid bezitten, als nodig zal zijn voor de uitoefening van haar functies en het verwezenlijken van haar Doeleinden.

Artikel 105

1. De Organisatie zal op het gebied van ieder van haar Leden zodanige voorrechten en immuniteiten genieten, als nodig zullen zijn voor het verwezenlijken van haar Doeleinden.

2. Vertegenwoordigers van de Leden van de Verenigde Naties en functionarissen van de Organisatie zullen eveneens zodanige voorrechten en immuniteiten genieten, als nodig zullen

zijn voor de onafhankelijke uitoefening van hun functies in verband met de Organisatie.

3. De Algemene Vergadering kan aanbevelingen doen met het oog op het vaststellen van de bijzonderheden van de toepassing der leden 1 en 2 van dit artikel, of kan aan de Leden der Verenigde Naties te dien einde overeenkomsten voorstellen.

Hoofdstuk XVII

OVERGANGSBEPALINGEN INZAKE DE VEILIGHEID

Artikel 106

In afwachting van het in werking treden van zodanige bijzondere overeenkomsten, gelijk bedoeld in artikel 43, als naar het oordeel van de Veiligheidsraad dezen in staat zullen stellen, de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden krachtens artikel 42 te beginnen, zullen de partijen bij de Verklaring van de Vier Naties, welke op 30 October 1943 te Moskou is ondertekend, alsmede Frankrijk, overeenkomstig de bepalingen van punt 5 van die Verklaring, overleg plegen met elkander en, indien de omstandigheden dit vereisen, met andere Leden van de Verenigde Naties, met het oog op een zodanig gemeenschappelijk optreden namens de Organisatie als nodig zal zijn voor de handhaving van internationale vrede en veiligheid.

Artikel 107

Niets in dit Handvest zal het optreden aantasten of uitsluiten tegenover enige Staat, die gedurende de Tweede Wereldoorlog een vijand is geweest van een Staat, die dit Handvest heeft ondertekend, waartoe als een gevolg van deze oorlog de Regeringen, die de verantwoordelijkheid hebben voor een zodanig optreden, zijn overgegaan of gemachtigd zijn over te gaan.

Hoofdstuk XVIII

A M E N D E M E N T E N

Artikel 108

Amendementen op dit Handvest zullen van kracht worden voor alle Leden van de Verenigde Naties, wanneer zij door de Algemene Vergadering zijn aangenomen met de stemmen vóór van twee-derde van de Leden en wanneer zij overeenkomstig de onderscheidene grondwettelijke procedures door twee-derde van de Leden van de Verenigde Naties, met inbegrip van alle permanente leden van de Veiligheidsraad zullen zijn bekrachtigd.

Artikel 109

1. Een Algemene Conferentie van de Leden van de Verenigde Naties om te komen tot de

herziening van dit Handvest kan gehouden worden op een datum en een plaats, welke bepaald zullen worden door een stemming van de Algemene Vergadering, waarbij twee-derde van de Leden vóór stemmen, en door een stemming van de Veiligheidsraad, waarbij zeven leden vóór stemmen. Ieder Lid van de Verenigde Naties zal in de conferentie één stem hebben.

2. Een wijziging van dit Handvest, welke door de conferentie met een meerderheid van twee-derde aanbevolen wordt, zal van kracht worden, wanneer deze overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke procedures bekrachtigd zal zijn door twee-derde van de Leden van de Verenigde Naties, met inbegrip van alle permanente leden van de Veiligheidsraad.

3. Indien een zodanige conferentie niet gehouden is vóór de tiende jaarlijkse bijeenkomst van de Algemene Vergadering, welke volgt op het van kracht worden van dit Handvest, zal het voorstel om een zodanige conferentie bijeen te roepen geplaatst worden op de agenda van deze bijeenkomst van de Algemene Vergadering, en de conferentie zal gehouden worden, indien de Leden van de Algemene Vergadering met gewone meerderheid en indien zeven leden van de Veiligheidsraad daartoe besluiten.

Hoofdstuk XIX
BEKRACHTIGING EN
ONDERTEKENING

Artikel 110

1. Dit Handvest zal door de Staten, die het ondertekend hebben, bekrachtigd worden overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke procedures.

2. De bekrachtigingen zullen worden nedergelegd bij de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, die alle Staten, die het Handvest ondertekend hebben, evenals de Secretaris-Generaal van de Organisatie, wanneer deze benoemd zal zijn, in kennis zal stellen met iedere nederlegging.

3. Dit Handvest zal van kracht worden na het nederleggen van de bekrachtigingen door de Chinese Republiek, Frankrijk, de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, en de Verenigde Staten van Amerika, alsmede door de meerderheid van de andere Staten, die het ondertekend hebben. Daarop zal een protocol van de nedergelegde bekrachtigingen worden opgesteld door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, die afschriften hiervan zal doen toekomen aan alle Staten, die het ondertekend hebben.

4. De Staten, die dit Handvest ondertekend hebben, en die het bekrachtigen, nadat het in werking is getreden, zullen op de datum van het nederleggen van hun onderscheidene bekrachtigingen oorspronkelijke Leden van de Verenigde Naties worden.

Artikel 111

Dit Handvest, waarvan de Chinese, Franse, Russische, Engelse en Spaanse teksten gelijkelijk authentiek zijn, zal bewaard worden in het archief van de Regering van de Verenigde Staten van Amerika. Behoorlijk gewaarmerkte afschriften hiervan zullen door de Regering worden toegezonden aan de Regeringen van de andere Staten, die het ondertekend hebben.

Ten blijke waarvan de vertegenwoordigers van de Regeringen van de Verenigde Naties dit Handvest hebben ondertekend.

Gedaan in de Stad San Francisco op de zes en twintigste dag van Juni, negentienhonderd vijf en veertig.

STATUUT VAN HET INTERNATIONALE GERECHTSHOF

Artikel 1

Het Internationale Gerechtshof, ingesteld door het Handvest der Verenigde Naties als het voornaamste rechterlijke orgaan van de Verenigde Naties zal samengesteld zijn en functionneren overeenkomstig de bepalingen van dit Statuut.

Hoofdstuk I

ORGANISATIE VAN HET HOF

Artikel 2

Het Hof is een college van onafhankelijke rechters, die, ongeacht hun nationaliteit, worden verkozen uit personen, die een hoog zedelijk aanzien genieten en die in zich verenigen de voorwaarden, welke vereist worden om in hun onderscheidene landen de hoogste rechterlijke ambten te bekleden, of wel rechtsgeleerden zijn van erkende bekwaamheid op het gebied van het internationale recht.

Artikel 3

1. Het Hof bestaat uit vijftien leden, van wie geen twee onderdanen van dezelfde Staat mogen zijn.

2. Een persoon, die met het oog op het lidmaatschap van het Hof als onderdaan van meer dan een Staat beschouwd zou kunnen worden, zal geacht worden een onderdaan te zijn van die Staat, waarin hij zijn burgerlijke en politieke rechten pleegt uit te oefenen.

Artikel 4

1. De leden van het Hof worden verkozen door de Algemene Vergadering en door de Veiligheidsraad uit een lijst van personen, candidaat gesteld door de nationale groepen van het Permanente Hof van Arbitrage, overeenkomstig de volgende bepalingen.

2. Wat betreft de Leden van de Verenigde Naties, die niet vertegenwoordigd zijn in het Permanente Hof van Arbitrage, zullen de candidaten gesteld worden door nationale groepen, welke te dien einde door haar Regeringen worden aangewezen op dezelfde wijze als die voor de leden van het Permanente Hof van Arbitrage vastgesteld in artikel 44 van het Haagsche Verdrag van 1907 betreffende de vreedzame beslechting van internationale geschillen.

3. Bij gebreke van een bijzondere overeenkomst zal de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad de voorwaarden regelen, waarop een Staat, die partij is bij dit Statuut, maar niet Lid van de Verenigde Na-

ties is, kan deelnemen aan de verkiezing van de leden van het Hof.

Artikel 5

1. Minstens drie maanden voor de datum van de verkiezing richt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties schriftelijk een uitnodiging tot de leden van het Permanente Hof van Arbitrage, welke behoren tot de Staten, die partij zijn bij dit Statuut, en tot de leden van de nationale groepen, die overeenkomstig artikel 4, lid 2, zijn aangewezen, om binnen een bepaalde termijn in nationale groepen over te gaan tot het candidaat stellen van personen in staat om de functie van lid van het Hof te vervullen.

2. Geen groep mag meer dan vier personen candidaat stellen, van wie ten hoogste twee van haar eigen nationaliteit mogen zijn. In geen geval mag het aantal der door een groep gestelde kandidaten groter zijn, dan tweemaal het aantal te vervullen zetels.

Artikel 6

Aan iedere nationale groep wordt aanbevolen, om, alvorens tot deze candidaatstellingen over te gaan, advies in te winnen van het hoogste gerechtshof, de faculteiten van rechtsgeleerdheid en inrichtingen, waar het recht wordt onderwezen, van de nationale academies,

welke zijn gewijd aan de studie van het recht.

Artikel 7

1. De Secretaris-Generaal stelt een lijst op in alphabetische volgorde van alle aldus aangewezen personen. Alleen dezen zijn verkiesbaar, behoudens het geval, bedoeld in artikel 12, lid 2.

2. De Secretaris-Generaal brengt deze lijst ter kennis van de Algemene Vergadering en van de Veiligheidsraad.

Artikel 8

De Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad gaan, onafhankelijk van elkaar, over tot de verkiezing van de leden van het Hof.

Artikel 9

Bij iedere verkiezing zullen de kiezers in het oog houden, niet alleen, dat de te verkiezen personen individueel aan de vereiste voorwaarden moeten voldoen, maar ook, dat in het Hof in zijn geheel de vertegenwoordiging van de hoofdvormen der beschaving en van de voornaamste rechtsstelsels van de wereld verzekerd moeten zijn.

Artikel 10

1. Als verkozen worden beschouwd die kandidaten, die zowel in de Algemene Vergade-

ring als in de Veiligheidsraad een volstreekte meerderheid van stemmen hebben verkregen.

2. Elke stemming in de Veiligheidsraad, hetzij voor de verkiezing van rechters, hetzij voor aanwijzing van leden voor de commissie, bedoeld in artikel 12, zal gehouden worden zonder enig onderscheid tussen permanente en niet-permanente leden van de Veiligheidsraad.

3. Ingeval bij de tweevoudige stemming in de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad meer dan één onderdaan van dezelfde Staat een volstreekte meerderheid verkrijgen, wordt alleen de oudste van deze personen geacht te zijn verkozen.

Artikel 11

Indien na de eerste verkiezingszitting nog zetels onvervuld blijven, wordt op dezelfde wijze tot een tweede, en, indien nodig, tot een derde zitting overgegaan.

Artikel 12

1. Indien na de derde verkiezingszitting nog zetels onvervuld blijven, kan te allen tijde op verzoek, hetzij van de Algemene Vergadering, hetzij van de Veiligheidsraad een bemiddelingscommissie van zes leden worden gevormd, waarvan drie leden door de Algemene Vergadering en drie door de Veiligheidsraad worden

benoemd, met het doel om met volstreckte meerderheid van stemmen voor elke nog opengebleven zetel een naam te kiezen ter voorlegging aan de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad, opdat deze ieder afzonderlijk die zullen kunnen aanvaarden.

2. Op deze lijst kan krachtens eenstemmig besluit van de bemiddelingscommissie ieder persoon geplaatst worden, die aan de vereiste voorwaarden voldoet, ook al is hij niet vermeld geweest op de kandidatenlijst, bedoeld in artikel 7.

3. Indien de bemiddelingscommissie overtuigd is, dat zij er niet in zal kunnen slagen de verkiezing te verzekeren, voorzien de reeds verkozen leden van het Hof in de bezetting van de opengebleven zetels binnen een door de Veiligheidsraad vast te stellen termijn, waarbij zij een keuze moeten doen uit de kandidaten, die hetzij in de Algemene Vergadering, hetzij in de Veiligheidsraad stemmen hebben verkregen.

4. Indien onder de rechters de stemmen staken, geeft de stem van de oudste in jaren de doorslag.

Artikel 13

1. De leden van het Hof worden verkozen voor negen jaren en zijn herkiesbaar, met dien

verstande echter, dat de ambtstermijnen van vijf van de rechters verkozen bij de eerste verkiezing zullen aflopen na drie jaar en die van vijf andere rechters na zes jaar.

2. De rechters, wier ambtstermijn zal aflopen na de bovenvermelde beginperioden van drie en zes jaar, worden bij loting aangewezen door de Secretaris-Generaal terstond na voltooiing van de eerste verkiezing.

3. De leden van het Hof blijven in functie tot hun vervanging. Ook na hun vervanging doen zij de behandeling van zaken waarmede zij begonnen zijn, nog af.

4. In geval van aftreden van een lid van het Hof moet het bericht van aftreden gericht worden tot de Voorzitter van het Hof om te worden overgelegd aan de Secretaris-Generaal. Door laatstgenoemde kennisgeving valt de zetel open.

Artikel 14

Vacatures worden vervuld volgens de methode, gevolgd bij de eerste verkiezing, onder voorbehoud van de volgende bepaling: binnen een maand na het ontstaan der vacature, gaat de Secretaris-Generaal over tot de in artikel 5 voorgeschreven uitnodiging en de datum voor de verkiezing zal vastgesteld worden door de Veiligheidsraad.

Artikel 15

Een lid van het Hof, dat verkozen is ter vervanging van een lid wiens ambtstermijn niet afgelopen is, blijft in functie voor de rest van de ambtstermijn van zijn voorganger.

Artikel 16

1. Geen lid van het Hof mag enige politieke of administratieve functie vervullen, of enige betrekking bekleden, die het karakter draagt van een beroep.

2. In geval van twijfel beslist het Hof.

Artikel 17

1. Geen lid van het Hof mag in enige zaak de functie van agent, raadsman of advocaat vervullen.

2. Geen lid mag deelnemen aan de berechting van enige zaak, waarin hij vroeger is opgetreden als agent, raadsman of advocaat van een der beide partijen, als lid van een nationaal of internationaal gerechtshof, als lid van een commissie van onderzoek of in enige andere functie.

3. In geval van twijfel beslist het Hof.

Artikel 18

1. Geen lid van het Hof kan van zijn functie ontheven worden, tenzij het naar het een-

stemmig oordeel van de andere leden heeft opgehouden aan de vereiste voorwaarden te voldoen.

2. De Secretaris-Generaal wordt hiervan officieel door de Griffier in kennis gesteld.

3. Deze kennisgeving heeft ten gevolge, dat de zetel openvalt.

Artikel 19

De leden van het Hof genieten in de uitoefening van hun functie de diplomatieke voorrechten en immuniteiten.

Artikel 20

Ieder lid van het Hof moet, alvorens in functie te treden, in openbare zitting de plechtige verklaring afleggen, dat hij zijn taak zal uitoefenen in volkomen onpartijdigheid en geheel overeenkomstig zijn geweten.

Artikel 21

1. Het Hof kiest voor de tijd van drie jaren zijn Voorzitter en zijn Vice-Voorzitter; zij zijn herkiesbaar.

2. Het Hof benoemt zijn Griffier en kan voorzien in de aanwijzing van verder nodige ambtenaren.

Artikel 22

1. De zetel van het Hof is gevestigd te 's-Gravenhage. Dit belet echter het Hof niet om elders zitting te houden en zijn functies elders uit te oefenen, zo dikwijls als het Hof dit wenselijk acht.

2. De Voorzitter en de Griffier houden hun verblijf in de plaats, waar het Hof is gevestigd.

Artikel 23

1. Het Hof blijft voortdurend in zitting, behalve gedurende de gerechtelijke vacaties, waarvan de tijdstippen en de duur vastgesteld worden door het Hof.

2. De leden van het Hof hebben recht op periodiek verlof, waarvan de tijdstippen en de duur vastgesteld worden door het Hof, met inachtneming van de afstand tussen 's-Gravenhage en de woonplaats van de betrokken rechter.

3. De leden van het Hof zijn gehouden, behalve in geval van verlof of verhindering wegens ziekte of om andere ernstige de Voorzitter behoorlijk verklaarde redenen steeds ter beschikking van het Hof te staan.

Artikel 24

1. Indien om een bijzondere reden een van

de leden van het Hof meent niet te moeten deelnemen aan de berechting van een bepaalde zaak, deelt hij dit aan de Voorzitter mede.

2. Indien de Voorzitter meent, dat een van de leden van het Hof om een bijzondere reden in een bepaalde zaak niet moet zitting nemen, geeft hij dit lid hiervan kennis.

3. Indien in een dergelijk geval meningsverschil bestaat tussen het lid van het Hof en de Voorzitter, beslist het Hof.

Artikel 25

1. Behoudens wanneer uitdrukkelijk in het Statuut het tegendeel is bepaald oefent het Hof zijn bevoegdheden uit in voltallige zitting.

2. Mits het aantal rechters, die beschikbaar zijn om het Hof te vormen, niet daalt beneden elf, kan het reglement van het Hof bepalen, dat naar omstandigheden en om de beurt één of meer rechters van hun verplichting zitting te nemen kunnen worden ontheven.

3. Een quorum van negen is voldoende om het Hof te vormen.

Artikel 26

1. Het Hof mag van tijd tot tijd één of meer kamers vormen, samengesteld uit drie of meer rechters, al naar gelang het zelf bepaalt, om

zich bezig te houden met bijzondere groepen van zaken, b.v. arbeidszaken en zaken betreffende verkeer en doorvoer.

2. Het Hof mag te allen tijde een kamer vormen om zich bezig te houden met een bijzondere zaak. Het aantal rechters, die zulk een kamer vormen, wordt bepaald door het Hof met goedvinden van de partijen.

3. Zaken zullen behandeld en beslist worden in de in dit artikel bedoelde kamers, indien de partijen dat verzoeken.

Artikel 27

Een vonnis door een der in de artikelen 26 en 29 bedoelde kamers gewezen wordt beschouwd als door het Hof gewezen.

Artikel 28

De kamers, bedoeld in de artikelen 26 en 29, kunnen met toestemming van de partijen in een andere plaats dan te 's-Gravenhage zitting houden en haar functies uitoefenen.

Artikel 29

Ten einde een spoedige behandeling van zaken te bevorderen, stelt het Hof ieder jaar een kamer van vijf rechters in, die op verzoek van partijen in kort geding recht mag

spreken. Bovendien zullen twee rechters aangewezen worden ter vervanging van rechters, die verhinderd mochten zijn zitting te nemen.

Artikel 30

1. Het Hof stelt een reglement vast voor de uitoefening van zijn functies. Met name regelt het de procedure.

2. Het reglement van het Hof mag voorzien in de benoeming van bijzitters om met het Hof of een van zijn kamers zitting te nemen zonder stemrecht.

Artikel 31

1. De rechters van de nationaliteit van ieder der partijen behouden het recht zitting te nemen in de zaak, die voor het Hof wordt gebracht.

2. Indien onder de rechters, die zullen zitting nemen een rechter is van de nationaliteit van één der partijen, mag elke andere partij een persoon te harer keuze aanwijzen om als rechter zitting te nemen. Deze moet bij voorkeur genomen worden uit de personen, die overeenkomstig de artikelen 4 en 5 candidaat zijn gesteld.

3. Als onder de rechters, die zullen zitting nemen, geen enkele rechter is van de nationaliteit van de partijen, mag elk harer overgaar

tot de verkiezing van een rechter op de wijze als aangegeven in lid 2 van dit artikel.

4. De bepalingen van dit artikel zijn toepasselijk op het geval der artikelen 26 en 29. In dergelijke gevallen zal de Voorzitter één, of zo nodig twee leden van het Hof, die de kamer vormen, verzoeken hun plaats af te staan aan de leden van het Hof van de nationaliteit van de betrokken partijen en bij gebreke van deze of in geval van verhindering aan de in het bijzonder door de partijen gekozen rechters.

5. Wanneer verschillende partijen een zaak gemeenschappelijk hebben voorgebracht, gelden zij voor de toepassing van de voorafgaande bepalingen slechts als één enkele. In geval van twijfel beslist het Hof.

6. De rechters, gekozen overeenkomstig lid 2, 3 en 4 van dit artikel, moeten voldoen aan de voorwaarden, voorgeschreven in de artikelen 2, 17, lid 2, 20 en 24 van dit Statuut. Zij nemen deel aan de beslissing op voet van volkomen gelijkheid met hun ambtgenoten.

Artikel 32

1. Elk lid van het Hof ontvangt een jaarlijkse bezoldiging.

2. De Voorzitter ontvangt een bijzondere jaarlijkse toelage.

3. De Vice-Voorzitter ontvangt een bijzondere toelage voor elke dag, dat hij de functie van Voorzitter waarneemt.

4. De rechters, gekozen met toepassing van artikel 31, niet leden van het Hof, ontvangen een vergoeding voor iedere dag, dat zij hun werkzaamheden uitoefenen.

5. Deze bezoldigingen, toelagen en vergoeding worden vastgesteld door de Algemene Vergadering. Zij kunnen niet worden verminderd gedurende de ambtstijd.

6. De bezoldiging van de Griffier wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering op voorstel van het Hof.

7. Een door de Algemene Vergadering aangenomen regeling stelt de voorwaarden vast, waarop pensioenen worden toegekend aan leden van het Hof en aan de Griffier, evenals de voorwaarden, waarop de leden van het Hof en de Griffier terugbetaling van hun reiskosten ontvangen.

8. De bovenbedoelde bezoldigingen, toelagen en vergoeding zijn vrijgesteld van alle belastingen.

Artikel 33

De kosten van het Hof worden gedragen door de Verenigde Naties op de wijze als de Algemene Vergadering vaststelt.

Hoofdstuk II

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Artikel 34

1. Alleen Staten kunnen partij zijn in geschillen voor het Hof.

2. Mits in overeenstemming met zijn reglement mag het Hof van officiële internationale organisaties inlichtingen vragen van belang voor aanhangige zaken en zal het inlichtingen daaromtrent, welke dergelijke organisaties op eigen initiatief aanbieden, in ontvangst nemen.

3. Telkens wanneer de uitlegging van de statuten van een officiële internationale organisatie of van een internationale overeenkomst, onder haar auspiciën gesloten, in geschil is in een geding voor het Hof, moet de Griffier de betrokken officiële internationale organisatie daarvan kennis geven en haar afschriften van alle processtukken doen toekomen.

Artikel 35

1. Het Hof is toegankelijk voor de Staten, die partij zijn bij dit Statuut.

2. De voorwaarden, waarop het Hof toegankelijk is voor andere Staten, worden, onverminderd de bijzondere bepalingen in van kracht

zijnde verdragen, vastgesteld door de Veiligheidsraad, maar in geen geval mogen door die voorwaarden de partijen in een ongelijke positie voor het Hof komen.

3. Wanneer een Staat, die niet Lid van de Verenigde Naties is, in een zaak partij is, stelt het Hof vast, welk bedrag deze partij in de kosten van het Hof moet bijdragen. Deze bepaling is niet toepasselijk, indien zulk een Staat in de uitgaven van het Hof bijdraagt.

Artikel 36

1. De rechtsmacht van het Hof strekt zich uit over alle zaken, die de partijen daaraan onderwerpen, evenals over alle gevallen, die met name worden genoemd in het Handvest der Verenigde Naties of in van kracht zijnde verdragen en overeenkomsten.

2. De Staten, die partij zijn bij dit Statuut, kunnen te allen tijde verklaren, dat zij *ipso facto* en zonder bijzondere overeenkomst, tegenover iedere andere Staat, die dezelfde verplichting aanvaardt, de rechtsmacht van het Hof als verplicht aanvaarden voor alle rechtsgeschillen betrekking hebbende op:

- (a) de uitlegging van een verdrag;
- (b) ieder punt van internationaal recht;
- (c) het bestaan van enig feit, dat, wanneer

het werd vastgesteld, de schending van een internationale verbintenis zou inhouden;

(d) de aard of de omvang van de vergoeding, verschuldigd voor de schending van een internationale verbintenis.

3. De bovenbedoelde verklaring mag worden afgelegd onvoorwaardelijk of op voorwaarde van wederkerigheid van de zijde van verscheidene of bepaalde Staten of voor een bepaalde termijn.

4. Deze verklaringen moeten worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties, die afschriften ervan zal doen toekomen aan de partijen bij het Statuut en aan de Griffier van het Hof.

5. Verklaringen afgelegd krachtens artikel 36 van het Statuut van het Permanente Hof van Internationale Justitie, die nog van kracht zijn, zullen tussen partijen van dit Statuut geacht worden aanvaardingen te zijn van de verplichte rechtsmacht van het Internationale Gerechtshof voor de periode, waarvoor zij nog moeten lopen en in overeenstemming met de bewoordingen ervan.

6. In geval van meningsverschil over de vraag of het Hof bevoegd is beslist het Hof.

Artikel 37

Telkens wanneer een van kracht zijnd ver-

drag of overeenkomst een geschil verwijst naar een gerechtshof, in te stellen door de Volkenbond of naar het Permanente Hof van Internationale Justitie, zal het geschil voor zover partijen bij dit Statuut betreft, verwezen worden naar het Internationale Gerechtshof.

Artikel 38

1. Het Hof, dat tot taak heeft de aan zijn oordeel onderworpen geschillen te beslissen, in overeenstemming met het internationale recht, moet toepassen:

(a) internationale overeenkomsten, zowel van algemene als van bijzondere aard, welke regelen vaststellen, die uitdrukkelijk door de bij het geschil betrokken Staten zijn erkend;

(b) internationale gewoonte als bewijs van een algemene als recht aanvaarde praktijk;

(c) de door de beschaafde volken erkende algemene rechtsbeginselen;

(d) onder voorbehoud van de bepaling van artikel 59, rechterlijke beslissingen en de leerstellingen van de meest bevoegde schrijvers der verschillende volken als hulpmiddel ter bepaling van rechtsregelen.

2. Dit voorschrift maakt geen inbreuk op de bevoegdheid van het Hof om, als de partijen hiermede instemmen, recht te spreken *ex aequo et bono*.

Hoofdstuk III

PROCEDURE

Artikel 39

1. De officiële talen van het Hof zijn Frans en Engels. Als de partijen beide verlangen, dat de gehele procedure zal plaats hebben in het Frans, zal het vonnis in deze taal worden uitgesproken. Als partijen beide verlangen, dat de gehele procedure zal plaats hebben in het Engels, zal het vonnis in deze taal worden uitgesproken.

2. Bij gebreke van een overeenkomst, waarbij vastgesteld wordt, welke taal gebruikt zal worden, mag elke partij bij de pleidooien naar verkiezing een van deze beide talen gebruiken; het vonnis van het Hof zal zowel in het Frans als in het Engels worden uitgesproken. In dit geval zal het Hof tegelijkertijd aangeven, welke van de twee teksten als gezaghebbend zal worden beschouwd.

3. Het Hof zal op verzoek van een partij het gebruik van een andere taal dan Frans of Engels door die partij toestaan.

Artikel 40

1. Zaken worden naar gelang van omstandigheden voor het Hof gebracht hetzij in de

vorm van een kennisgeving van het compromis, hetzij in die van een request gericht tot de Griffier. In beide gevallen moeten het onderwerp van het geschil en de partijen worden aangegeven.

2. De Griffier brengt het verzoek onmiddellijk ter kennis van alle betrokkenen.

3. Hij stelt door tussenkomst van de Secretaris-Generaal ook de Leden der Verenigde Naties ermede in kennis, evenals alle andere Staten, die voor het Hof in rechte mogen verschijnen.

Artikel 41

1. Het Hof heeft de bevoegdheid om, indien het van oordeel is, dat de omstandigheden dit vereisen, aan te geven, welke voorlopige maatregelen tot bewaring van de rechten van ieder der partijen genomen moeten worden.

2. In afwachting van het eindvonnis wordt de aanwijzing van deze maatregelen onmiddellijk ter kennis gebracht van de partijen en van de Veiligheidsraad.

Artikel 42

1. De partijen worden vertegenwoordigd door agenten.

2. Zij kunnen zich voor het Hof doen bijstaan door raadslieden of advocaten.

3. De agenten, raadslieden en advocaten der partijen voor het Hof genieten de voorrechten en immuniteiten, nodig voor de onafhankelijke uitoefening van hun functies.

Artikel 43

1. De procedure bestaat uit twee gedeelten: de schriftelijke en de mondelinge.

2. De schriftelijke procedure omvat het overleggen aan het Hof en aan de tegenpartij van memoriën, contra-memoriën en eventueel replieken, evenals van alle bewijsstukken ter ondersteuning.

3. De overlegging geschiedt door tussenkomst van de Griffier in de volgorde en binnen de termijnen, door het Hof bepaald.

4. Ieder stuk, dat door een der partijen wordt overgelegd, moet in gewaarmerkt afschrift ter kennis van de andere partij worden gebracht.

5. De mondelinge procedure bestaat in het horen door het Hof van getuigen, deskundigen, agenten, raadslieden en advocaten.

Artikel 44

1. Voor het doen van enige betekening aan andere personen dan de vertegenwoordigers, raadslieden en advocaten richt het Hof zich

rechtstreeks tot de Regering van de Staat op wiens grondgebied de betekening effect moet sorteren.

2. Dezelfde regel geldt, wanneer men ter plaatse bewijsmiddelen wil vaststellen.

Artikel 45

De debatten worden geleid door de Voorzitter en bij ontstentenis van deze door de Vice-Voorzitter; in geval van verhindering van beiden door de oudste van de aanwezige rechters.

Artikel 46

De zitting is openbaar, tenzij het Hof anders beslist of tenzij beide partijen vragen, dat geen publiek zal worden toegelaten.

Artikel 47

1. Van iedere zitting wordt een proces-verbaal opgemaakt, getekend door de Griffier en de Voorzitter.

2. Alleen dit proces-verbaal is authentiek.

Artikel 48

Het Hof geeft voorschriften voor de regeling van het proces, de vaststelling van de vormen waarin en de termijnen waarbinnen iedere partij

haar slotconclusie moet nemen; het Hof neemt alle maatregelen nodig voor de bewijslevering.

Artikel 49

Het Hof is bevoegd, zelfs voordat enig debat is begonnen, aan de vertegenwoordigers te vragen een of ander bewijsstuk of inlichting te verschaffen. In geval dit geweigerd wordt, neemt het Hof hiervan akte.

Artikel 50

Te allen tijde is het Hof bevoegd een gerechtelijk of deskundig onderzoek op te dragen aan een of ander persoon, lichaam, bureau, commissies of orgaan naar zijn keuze.

Artikel 51

In de loop van de debatten worden alle wenselijk geoordeelde vragen gericht tot de getuigen en de deskundigen op de wijze, welke het Hof in het in artikel 30 bedoelde reglement zal bepalen.

Artikel 52

Wanneer het Hof binnen de door hetzelfde vastgestelde termijnen de bewijsstukken en getuigenverklaringen in ontvangst heeft genomen, kan het alle nieuwe getuigenverklaringen en documenten, die één der partijen zonder toe-

stemming van de andere aan het Hof zou willen voorleggen, ter zijde leggen.

Artikel 53

1. Wanneer een der partijen niet verschijnt of er zich van onthoudt zijn middelen te doen gelden, kan de andere partij het Hof verzoeken haar haar vordering toe te wijzen.

2. Het Hof moet, alvorens recht te doen, zich ervan verzekeren niet alleen, dat het bevoegd is ingevolge de bepalingen van de artikelen 36 en 37, maar eveneens dat de vordering feitelijk en rechtens gegrond is.

Artikel 54

1. Wanneer de vertegenwoordigers, raadslieden en advocaten onder toezicht van het Hof alle middelen, die zij nuttig achten, hebben doen gelden, verklaart de Voorzitter de debatten voor gesloten.

2. Het Hof trekt zich daarna in de Raadkamer terug om te beraadslagen.

3. De beraadslagingen van het Hof zijn en blijven geheim.

Artikel 55

1. De beslissingen van het Hof worden genomen bij meerderheid van de aanwezige rechters.

2. Wanneer de stemmen staken, geeft de stem van de Voorzitter of van de rechter, die in zijn plaats optreedt, de doorslag.

Artikel 56

1. Het vonnis is met redenen omkleed.

2. Het vonnis vermeldt de namen van de rechters, die eraan hebben deelgenomen.

Artikel 57

Indien het vonnis in zijn geheel of gedeeltelijk niet de eenstemmige mening van de rechters weergeeft, heeft iedere rechter het recht aan het vonnis een uiteenzetting van zijn individuele mening toe te voegen.

Artikel 58

Het vonnis wordt getekend door de Voorzitter en door de Griffier. Het wordt in openbare zitting voorgelezen, nadat de vertegenwoordigers behoorlijk hiervan zijn verwittigd.

Artikel 59

De beslissing van het Hof is slechts verbindend voor de in het geschil betrokken partijen en voor de zaak, waarvoor de beslissing is gegeven.

Artikel 60

Het vonnis is beslissend en niet vatbaar voor beroep. In geval van meningsverschil over de betekenis en de draagwijdte van het vonnis, is het Hof bevoegd, op verzoek van elk der partijen, een uitlegging van het vonnis te geven.

Artikel 61

1. Herziening van het vonnis kan eventueel alleen aan het Hof worden gevraagd op grond van de ontdekking van een feit, dat een beslissende invloed zou kunnen oefenen en dat, vóórdat het vonnis werd uitgesproken, onbekend was aan het Hof en aan de partij die de herziening vraagt, zonder dat men deze partij van deze onbekendheid een verwijt kan maken.

2. De herzieningsprocedure begint met een uitspraak van het Hof, waarin uitdrukkelijk het bestaan van het nieuwe feit wordt vastgesteld, waarin wordt erkend, dat dit nieuwe feit van dien aard is, dat herziening mogelijk is en waarin op grond hiervan de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard.

3. Het Hof kan de toelating van de herzieningsprocedure afhankelijk stellen van de voorafgaande uitvoering van het vonnis.

4. De aanvraag tot herziening zal moeten geschieden uiterlijk binnen de termijn van zes maanden na de ontdekking van het nieuwe feit.

5. Geen aanvraag tot herziening zal kunnen worden gedaan na verloop van een termijn van tien jaren na de dagtekening van het vonnis.

Artikel 62

1. Wanneer een Staat van oordeel is, dat in een geschil een rechtsbelang voor hem betrokken is, kan hij tot het Hof een verzoek richten om te mogen tussenbeide komen.

2. Het Hof beslist over dit verzoek.

Artikel 63

1. Wanneer het betreft de interpretatie van een overeenkomst, waarin andere Staten dan de partijen in het geschil betrokken hebben deelgenomen, stelt de Griffier zonder verwijl deze Staten hiermede in kennis.

2. Ieder van hen heeft het recht in het proces tussenbeide te komen, en indien hij van deze bevoegdheid gebruik maakt, is de in het vonnis gegeven uitlegging eveneens te zijnen opzichte verbindend.

Artikel 64

Tenzij het Hof anders beslist, draagt iedere partij haar eigen proceskosten.

Hoofdstuk IV

A D V I E Z E N

Artikel 65

1. Het Hof mag op verzoek van elk lichaam, dat in of overeenkomstig het Handvest der Verenigde Naties daartoe gemachtigd wordt, een advies geven over elke rechtsvraag.

2. Vragen, waarover advies van het Hof wordt verzocht, worden aan het Hof voorgelegd in een schriftelijk request, dat in nauwkeurige bewoordingen de vraag moet omschrijven, waarover advies wordt ingewonnen en dat vergezeld moet zijn van alle stukken, die kunnen dienen om de zaak te verduidelijken.

Artikel 66

1. De Griffier geeft onmiddellijk van het request, waarin advies wordt gevraagd, kennis aan alle Staten, die voor het Hof in rechte mogen verschijnen.

2. Bovendien laat de Griffier aan elke Staat, die voor het Hof in rechte mag verschijnen en aan iedere internationale organisatie, waarvan het Hof of, indien het Hof niet zit, de Voorzitter veronderstelt, dat zij inlichtingen over de zaak zouden kunnen verschaffen, door middel van een bijzondere en rechtstreekse mededeling

weten, dat het Hof bereid is schriftelijke uiteenzettingen in ontvangst te nemen binnen een door de Voorzitter vast te stellen termijn of mondelinge uiteenzettingen over de zaak aan te horen in een te dien einde te houden openbare zitting.

3. Mocht zulk een tot verschijning voor het Hof bevoegde Staat geen bijzondere mededeling als in lid 2 van dit artikel bedoeld hebben ontvangen, dan kan hij de wens uiten een schriftelijke uiteenzetting over te leggen of te worden gehoord; het Hof beslist.

4. Aan Staten en organisaties, die schriftelijke of mondelinge uiteenzettingen of beide hebben gegeven, wordt toegestaan opmerkingen te maken over de uiteenzettingen van andere Staten of organisaties in de vorm, in de mate en binnen de termijnen in ieder bijzonder geval vastgesteld door het Hof, of indien het Hof niet zit, door de Voorzitter. Te dien einde deelt de Griffier te rechter tijd de schriftelijke uiteenzettingen mede aan de Staten en organisaties, die zelf zodanige uiteenzettingen hebben ingediend.

Artikel 67

Het Hof spreekt zijn adviezen uit in een openbare zitting, na daarvan aankondiging te hebben gedaan aan de Secretaris-Generaal en

aan de vertegenwoordigers van de onmiddellijk erbij betrokken Leden der Verenigde Naties, andere Staten en internationale organisaties.

Artikel 68

Bij de uitoefening van zijn raadgevende taak laat het Hof zich verder leiden door de bepalingen van dit Statuut, die van toepassing zijn in zake geschillen, voor zover het deze als toepasselijk erkent.

Hoofdstuk V

W I J Z I G I N G E N

Artikel 69

Wijzigingen in dit Statuut worden tot stand gebracht door dezelfde procedure als in het Handvest der Verenigde Naties is bepaald voor wijzigingen in dat Handvest, evenwel onder voorbehoud van de bepalingen, die de Algemene Vergadering op aanbeveling van de Veiligheidsraad mocht vaststellen, betreffende de deelneming van Staten, die partij zijn bij dit Statuut, maar niet Lid der Verenigde Naties zijn.

Artikel 70

Het Hof is bevoegd zodanige wijzigingen

van dit Statuut als het nodig mocht achten, door middel van schriftelijke mededelingen aan de Secretaris-Generaal ter overweging voor te stellen overeenkomstig het bij artikel 69 bepaalde.